

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ bakalářské PRÁCE

Název práce:	Když nejde divák do divadla, musí divadlo k divákovi
Autor/ka práce:	Jakub Müller
Studijní program:	Herectví alternativního a loutkového divadla
Typ studijního programu:	bakalářský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Autor bakalářské práce hned v první větě abstraktu píše, že jeho práce se zabývá “smyslem kočovného divadla v současné době”. V úvodu pak píše, že chce zkoumat, co to znamená “být kočovníkem”. Upřímně přiznává, že se nechce do hloubky věnovat historii fenoménu ani analýze současných uskupení “kočovného” divadla, ale především čerpat ze zkušeností aktivit uskupení Budenebu kůň, jehož je členem, zažité popsat a roztřídit v tzv. “kočovnické encyklopedii”. Tento srozumitelný a neokázalý cíl se pak autorovi daří naplnit.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

Zabývat se tzv. “kočovným divadlem”, resp. divadlem v netradičním prostoru, divadle outdoorovým, open-airovým či prostě pouličním, má jistě dnes smysl. Ostatně sám autor zmiňuje, že jejich kolektiv k aktivitě v této oblasti inspirovala covidová situace. Zkušenost s tímto typem divadla je pak pro divadelní tvůrce jistě velmi přínosná v mnoha ohledech. Už samotné vytrhnutí se z konvenčního prostoru pro “uvádění divadelních produkcí” je důležitou zkušeností.

(Autor práce zmiňuje, že “bude postupovat autoetnografickou metodou”. V tomto ohledu je třeba říci, že metoda je sice založena především na sebereflexi a vlastní zkušenosti, “osobní” vzhled je však konfrontován z širšími souvislostmi kulturního a sociálního rázu a v tomto ohledu práce pokulhává)

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Práce určitě lze označit jako “původní” a do budoucna lze doufat, že poslouží jako zajímavý dokument pro další zájemce o fenomén kočovného divadla.

Logická stavba a členění práce:

Jak bylo zmíněno, práce je strukturována jako “kočovnická encyklopedie” a dělena na dvě hlavní části. První nese název Kočovná divadla a v pěti kapitolkách jsou zde zmíněny kolektivy současné nebo nedávno aktivní (včetně autorova domovského uskupení). Druhá část je samotný “Kočovnický slovník” a jednotlivé kapitoly nesou názvy hesel jako “Průvod”, “Hlásná trouba”, “Špíl”, “Obecenstvo” atd. Autorovi tento postup umožňuje jednoduchým způsobem vyjmenovat, vše, co mu přišlo podstatné a zajímavé. U první části se nabízí kritika jisté nahodilosti vyjmenovaných a popsaných uskupení. U druhé, že popisnost přesahuje reflexi a kontextualizaci.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Práce v tomto ohledu splňuje potřebné náležitosti.

Práce s informačními zdroji:

Práce je standartně ozdrojována, byť zdroje jsou poněkud chudobné.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Práce je čtivá, obsahuje zanedbatelnou sumu chyb a překlepů. Terminologicky je slabší, autor odborné termíny používá minimálně.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Pro svou práci "hodnotitele" musím zmínit několik okolností. Podle všeho jsem byl pro externí oponenturu povolán právě proto, že mám s fenoménem "kočovního divadla" osobní zkušenosti. Právě tyto zkušenosti mě ovšem v mnoha ohledech bránily číst práci nezaujatě, zvláště pokud mě Jakub Müller cituje či cituje zdroje souvisejících s Divadlem koňa a motora. Kromě tohoto "střetu zájmů" pak rovnou mohu zmínit, že jsem Jakuba a jeho ročník dva týdny pedagogicky vedl, zabývali jsme se dialogickým jednáním, takže to pro mne není neznámý člověk.

V tomto ohledu mě zajímalo, k čemu skrz specifickou zkušenost "kočovního divadla" dospěl. V jistém ohledu jsem měl pocit, že by mu prospělo i víc praxe a větší teoretický vhled - a dávalo by mi smysl, kdyby po načerpání obého téma rozvíjel například v magisterské práci. Pokud by tak učinil, vybědl bych ho k tomuto: Ujasnit si, jestli jde o popis kočovního divadla, nebo jestli je to prostředek k reflexi něčeho dalšího. Já osobně jsem se ani ve své magisterské práci nezabýval přímo kočovným divadlem, spíš jsem se snažil popsat k čemu je taková zkušenost dobrá, především v herectví. U Jakubovi práce mě pak také často napadlo, že není zřejmé, že psána z pohledu herce, resp. Studenta oboru herectví (nehodnotím, zda je to dobře nebo ne). Ojedinele se to projevilo u části, kdy Jakub popisuje své "transcendentální zážitky" při jednání s hlásnou troubou, kdy je sám překvapen, co svobodně a bez zábran "vyimprovizuje" a pomáhá si (vědomě nebo nevědomě?) werichovským a Ivanem Vyskočillem pro dialogické jednání užívaným "ucho žasne, co huba mluví".

Co mě zarazelo, byla nepřítomnost sociálního rozměru, resp. nějaké reflexe souvislostí, ve kterých se kočovné divadlo odehrává. Ještě naposled se obrátím k svým zkušenostem - právě hned první kočování Divadla koňa a motora mě osobně dost obrátilo k sociálním otázkám, k političnu. Docela zřejmě si pamatuju, jak jsme si uvědomili, že spíš než "oživování tradic kočovního divadla" se děje divadlo sociální a komunitní, že to pro lidi, které potkáváme, něco znamená. Divadlo koňa motora ovšem kočovala po východním Slovensku, po Šluknovsku - záměrně si vybíralo tzv. vyloučené lokality, zajíždělo do romských osad atd. Jestli bych něco měl doporučit autorovi k prohloubení, pak právě tuto oblast, protože právě zde se opravdu dá najít "smysl kočovního divadla". Jakub v závěru píše: "Je dobré... zkusit si žít komunitním životem, tzv. 'z ruky do huby', mimo mocenské struktury." Bylo by naivní si myslet, že skrze letní projekt kočovního divadla člověk uniká z dosahu "mocenských sktruktur", nicméně právě podobné projekty jsou ideálním prostředkem, kdy si člověk uvědomí, že a jak moc žije v rámci mocenských struktur. Takže přeji Jakubovi, aby u podobného snažení zůstával a reflexi dál prohluboval.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

V práci píšeš o "transcendentálních zážitcích" s "hlásnou troubou", zmiňuješ jisté oproštění se, uvolnění, svobodu v improvizaci skrze opakování atd. Jak bys to vztáhnul ke zkušenosti s dialogickým jednáním, kdy jde o jisté překonání zažitých stereotypů, uvolnění se atd.?

V práci se zabýváš hierarchičností, téma pak poněkud vyšumí, když ne každý z členů skupiny zvedne telefon, aby ti odpověděl na otázku, co si myslí o hierarchii ve skupině. Jak to dopadlo, mluvil jsi i s ostatními? Co si o hierarchii v tvorbě i mimo ni myslíš? Může být užitečná, chceš ji překonat, využít, odstranit?

Kdybys měl jednoduše v pár slovech popsat lidem/divadelním tvůrcům, co je divadelní kočování může podstatného naučit, co bys řekl:

Doporučuji

Doporučení práce k obhajobě:

Navrhovaná klasifikace: C

Datum vypracování posudku: 6.9.2023

MgA. Michal Hába, Ph.D.

jméno oponenta práce

.....

6.9.2023 podpis